

Usnesení Nejvyššího soudu ČSR ze dne 18.09.1987, sp. zn. 7 To 28/87, ECLI:CZ:NS:1987:7.TO.28.1987.1

Číslo: 13/1989

Právní věta: K rozhodování o návrhu prokurátora na zabránění věci (§ 73 odst. 1 tr. zák., § 239 odst. 1 tr. ř.) náležející obviněnému, který má být na základě mezinárodní smlouvy předán k trestnímu stíhání orgánům státu, jehož je státním občanem. Podmínka uvedená v § 73 odst. 1 písm. a) tr. zák., že pachatele nelze stíhat, je v takovém případě splněna i tehdy, jestliže je trestní stíhání přerušeno.

Soud: Nejvyšší soud České soc. rep.

Datum rozhodnutí: 18.09.1987

Spisová značka: 7 To 28/87

Číslo rozhodnutí: 13

Číslo sešitu: 1

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Zabránění věci

Předpisy: 140/1961 Sb. § 73 odst. 1 141/1961 Sb. § 239 odst. 1

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

K stížnosti krajského prokurátora v Ostravě Nejvyšší soud ČSR zrušil usnesení krajského soudu v Ostravě z 27. 7. 1987 sp. zn. 2 Nt 101/87 a tomuto soudu uložil, aby věc znovu projednal a rozhodl.

Z odůvodnění:

Krajský prokurátor v Ostravě podal podle § 239 odst. 1 tr. ř. návrh na zabránění věci podle § 73 odst. 1 písm. a), c) tr. zák. v trestní věci vedené proti obviněnému B. V. V. Odůvodnil jej tím, že tento obviněný je stíhán vyšetřovatelem Krajské správy SNB, odbor vyšetřování VB Ostrava, pro šest trestných činů včetně trestného činu spekulace podle § 117 odst. 1, odst. 2 písm. b), c) tr. zák. Tohoto trestného činu se obviněný podle skutku uvedeného v usnesení o vznesení obvinění dopustil tím, že od 1. června 1985 do svého zadržení 6. června 1986 v Praze, Bratislavě a Ostravě opatroval a přechovával ve větším rozsahu digitální hodinky, šátky a americké dolary, které pak se ziskem rozprodával náhodným zájemcům, čímž získal pro svou potřebu za uvedené období nejméně 50 235,60 Kčs a 201 amerických dolarů.

Podle krajského prokurátora v Ostravě nelze obviněného trestně stíhat, protože krajská prokuratura v Ostravě podala dne 2. října 1986 v souladu s ustanovením článku 59 odst. 1, odst. 2 vyhlášky ministra zahraničních č. 98/1984 Sb. o smlouvě mezi Československou socialistickou republikou a Vietnamskou socialistickou republikou o právní pomoci ve věcech občanských a trestních (dále jen

Smlouva) instančním postupem žádost o převzetí trestního stíhání obviněného domovským orgánem, přičemž se jeho převzetí příslušným orgánem VSR mělo uskutečnit v nejkratší době.

Podle krajského prokurátora peněžní částky v hotovosti 49 331,- Kčs a 201 amerických dolarů, složené na účtech krajské prokuratury v Ostravě u Státní banky československé v Ostravě na kontech č. 6015-3921-761, 25 005-157-761, jež byly u obviněného zajištěny při jeho zadržení 6. června 1986 jako zisk pocházející z trestné činnosti, náleží pachateli, kterého nelze stíhat, a kromě toho jejich zabrání vyžaduje i obecný zájem. Podle krajského prokurátora v Ostravě jsou proto u obviněného splněny podmínky pro zabrání těchto hotovostí, stanovené v § 73 odst. 1 písm. a), c) tr. zák.

Krajský soud v Ostravě rozhodl o tomto návrhu krajského prokurátora v Ostravě na zabrání věci usnesením z 27. července 1987 sp. zn. 2 Nt 101/87 tak, že v neveřejném zasedání tento návrh zamítl. V odůvodnění tohoto rozhodnutí poukázal krajský soud na to, že proti obviněnému bylo vzneseno obvinění pro skutek nesoucí znaky trestného činu spekulace podle § 117 tr. zák. již 12. ledna 1987, zatímco návrh krajského prokurátora z 19. června 1987 na zabrání věci podle § 73 písm. a), c) tr. zák. došel krajskému soudu až 22. června 1987, tj. několik málo dnů před převzetím obviněného příslušnými orgány Vietnamské socialistické republiky k trestnímu stíhání, k čemuž pak došlo 7. července 1987, jak krajský soud zjistil ze správy Nápravně výchovného ústavu č. 2 Praha. Podle krajského soudu orgány činné v přípravném řízení neučinily při zmíněných okolnostech žádné opatření k tomu, aby soud mohl obviněného vyslechnout k návrhu na zabrání. K tomu pak krajský soud připojil úvahu, že v tomto případě nejsou splněny podmínky pro zabrání věci podle § 73 písm. a), c) tr. zák., a proto byl návrh v neveřejném zasedání zamítnut.

Krajský prokurátor v Ostravě podal v zákonné lhůtě proti tomuto usnesení krajského soudu stížnost. Uvádí v ní, že rozhodnutí je po stránce formální i věcné nesprávné. Podle krajského prokurátora o návrhu na zabrání lze rozhodnout pouze ve veřejném zasedání bez ohledu na to, zda soud k návrhu prokurátora rozhodne o zabrání věci, nebo návrh zamítne. Pokud soud v daném případě projednal věc v neveřejném zasedání, zvolil nesprávně účelový postup potom, co se nepodařilo doručit obviněnému předvolání k veřejnému zasedání. V tomto nesprávném postupu proto záleží formální pochybení krajského soudu. Pokud jde o věcnou stránku, krajský prokurátor poukazuje na to, že obviněného nelze stíhat v tuzemsku proto, že usnesením krajského prokurátora v Ostravě ze 7. července 1987 bylo trestní stíhání přerušeno v souvislosti s předáním obviněného orgánům Vietnamské socialistické republiky. Podle krajského prokurátora však i obecný zájem na tom, aby nikdo neměl majetkový prospěch z trestné činnosti, vyžaduje zabrání věci; proto jsou v tomto případě splněny podmínky pro zabrání věci podle § 73 písm. a), c) tr. zák. Pokud by věc nebyla zabráná, přicházelo by podle krajského prokurátora v úvahu vrácení zajištěných peněžních prostředků obviněnému, který však jako devizový cizozemec nesmí vyvézt z tuzemska československou měnu, ale pouze povolené zboží v hodnotě 50 % všech legálních a skutečně vyplacených příjmů v Československé socialistické republice; to však není u obviněného reálně s ohledem na to, že v rozhodné době řádně nepracoval a prostředky k obživě si opatroval trestnou činností.

Nejvyšší soud ČSR přezkoumal podle § 147 odst. 1 tr. ř. správnost výroku napadeného usnesení i řízení, které mu předcházelo, a dospěl k těmto závěrům:

K námitce krajského prokurátora o formálním pochybení krajského soudu uvádí Nejvyšší soud ČSR, že ze znění ustanovení § 239 odst. 1 tr. ř. vyplývá, že soud musí rozhodnout ve veřejném zasedání o návrhu prokurátora na zabrání věci, jestliže k tomuto návrhu zabrání věci uloží; pokud soud neuloží zabrání věci a návrh prokurátora zamítne, ustanovení § 239 odst. 1 arg. a contr. tr. ř. nevylučuje, aby soud učinil takové rozhodnutí v neveřejném zasedání (srov. též § 240 tr. ř.).

Podstata pochybení krajského soudu však spočívá v tom, že v řízení provedeném formou neveřejného

zasedání náležitě nezkoumal, zda jsou v daném případě splněny podmínky pro zabrání zmíněných peněžních prostředků, stanovené v § 73 odst. 1 písm. a), c) tr. zák., jak je uplatňuje ve svém návrhu krajský prokurátor. Krajský soud dospěl v tomto směru k negativnímu názoru, aniž vyložil, z jakých skutkových okolností při něm vycházel a jakými právními úvahami se řídil. Krajský soud měl k tomuto účelu a v zájmu zabezpečení spravedlivého rozhodnutí nařídít k projednání návrhu prokurátora veřejné zasedání a při jeho přípravě měl postupovat způsobem stanoveným v § 233 tr. ř., zejména se zřetelem k tomu, že orgány Vietnamské socialistické republiky převzaly obviněného k trestnímu stíhání podle svého právního řádu pro činy spáchané v tuzemsku dne 7. července 1987. Okolnost, že prokurátor podal návrh na zabrání věci až velmi krátce před převzetím obviněného příslušným orgánem Vietnamské socialistické republiky k trestnímu stíhání podle Smlouvy, a tedy soud již nemohl vyslechnout obviněného k uplatněnému návrhu, sama o sobě nebrání, aby v přípravě veřejného zasedání nebyl zachován postup vyžadovaný ustanovením § 233 tr. ř. Jen touto okolností pak nelze odůvodnit nesprávné rozhodnutí o uvedené otázce v neveřejném zasedání.

Krajský soud měl zároveň opatřit pro účely rozhodnutí o návrhu prokurátora mimo jiné i příslušné rozhodnutí krajského prokurátora v Ostravě ze 7. července 1987 o přerušení trestního stíhání vedeného dosud proti obviněnému mimo jiné pro trestný čin spekulace podle § 117 tr. zák.; na toto rozhodnutí odkazuje v podané stížnosti krajský prokurátor, ale toto rozhodnutí není založeno ve spise. K tomu se připomíná, že pokud by bylo trestní stíhání přerušeno, bylo by třeba přihlídnout k tomu, že přerušení trestního stíhání v takovém případě splňuje podmínku k zabrání věci uvedenou v § 73 odst. 1 písm. a) tr. zák., že pachatele nelze stíhat.

Při rozhodování o návrhu prokurátora měl krajský soud vzít zřetel na čl. 60 Smlouvy, podle něhož v rámci žádosti o převzetí trestního stíhání přichází v úvahu předání pouze důkazních prostředků. Peněžní prostředky získané speculací takovou povahu nemají, takže nic nebránilo krajskému soudu v tom, aby návrhu prokurátora na zabrání věci vyhověl.